

HUHUJA HUMANISTEISTA -PODCASTIN TEKSTIVASTINE

Litterointimerkinnot

sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

Jakso 3

Alkujuonto: Yksi tutkinto, tuhat ammattia. Lausahdus, jonka moni humanistiopiskelija on kuullut opintojensa aikana. Tällä Huhuja humanisteista -podcastin toisella tuotantokaudella Itä-Suomen yliopiston opiskelijat etsivät vastauksia moniin mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Mikä on humanistisen osaamisen tulevaisuus? Millaisia asiantuntijoita humanistisista koulutusohjelmista on juuri nyt valmistumassa, ja millaisia opinto- ja uramahdollisuuksia heille on tarjolla? Entä miten hukassa oleva humanistiopiskelija voisi löytää sen oman juttunsa ja rakentaa sen kuuluisan ammatillisen identiteetin? Mun nimi on Pipsa Humalamäki ja tää on Huhuja humanisteista.

Seuraavaksi kuultavassa kolmannessa jaksossa puhutaan opintojen aikaisesta työharjoittelusta. Kuinka löytää itselle mieluisa harjoittelupaikka? Mikä on harjoittelun merkitys osaamisen kehittymisen kannalta? Entä mitä vinkkejä työnantajalla on antaa niille opiskelijoille, joille harjoittelupaikka ja sen etsiminen on juuri nyt ajankohtaista?

Suomen kielen ja kirjallisuuden opiskelijat Jutta Ekman ja Sinja Ylisiurua pohtivat näitä kysymyksiä yhdessä vieraittensa, käännöspalveluyrityksessä työskentelevän Olga Holopaisen ja Karjalan Heilin päätoimittajan Hanna Käyhkön kanssa.

Sinja Ylisiurua: Minä olen Sinja Ylisiurua.

Jutta Ekman: Ja minä Jutta Ekman. Me ollaan molemmat suomen kielen ja kirjallisuuden maisteriopiskelijoita.

Sinja: Ja tän jakson aiheena on tosiaan asiantuntijuutta kehittävä työharjoittelu. Tää työharjoittelu on siis ensisijaisesti humanististen alojen asiantuntijan suuntautumisvaihtoehdon valinneille opiskelijoille, eli ei siis opeopiskelijoille. tarkoitettu harjoittelu. Ja osalle, kuten meille Jutan kanssa, tämä harjoittelu on vapaaehtonen, mut joillakin aloilla, esimerkiks tuolla kulttuurin tutkimuksen puolella, tämä harjoittelu on ihan pakollinen osa opintoja.

Jutta: Ja me saatiin Sinjan kanssa idea tähän jaksoon humanistisen osaston työelämätaapahtumassa, jossa molemmat kärkyttiin harjoittelupaikkoja. Kumpikaan meistä ei tosiaan opiskelen opettajaksi, vaan nimenomaan asiantuntijalinjalla. Ja molemmat sitten mietittiin, että mihin täällä Pohjois-Karjalassa voitais mennä harjoitteluun tai mihin myöhemmin voidaan sitten työllistyä.

Tällä hetkellä tuntuu, et harkkapaikoista on tietyillä aloilla kuten esimerkiksi viestinnässä ja kustannusalalla kilpailua.

Sinja: Sit siin on vielä semmonen juttu, että tuota harjoittelutukeakaan ei myönnetä kaikille hakijoille. Viime vuonna tosin tilanne oli siinä mielessä hyvä, että kaikki hakeneet sai ton tuen.

Viime vuosina Itä-Suomen yliopistossa on suoritettu noin 30 noita humanistista asiantuntijuutta kehittävää työharjoittelua per vuosi, poislukien toi koronavuosi 2020, jolloin käytiin vain 19 harjoittelua. Tietenki ku harkkapaikkoja oli sen verran vähän tarjolla silloin.

Jutta: Joo ja monihan ettii noita harjoittelupaikkoja myös ihan sen oman opiskelukaupungin ulkopuolelta. Tuntuu että erityisesti kulttuurialalla noitten harjoittelupaikkojen suurimmat haut keskittyy Etelä-Suomeen.

Sinja: No niinpä. Ei oo kyllä Jobteaserissa paljon näkyny näitä paikallisia työharkkapaikkoja avoinna, mut täälläkin on kuitenkin paljon noita piilotyöpaikkoja, että ensimmäisenä tulee mieleen ehkä paikallisesti täällä Pohjois-Karjalassa media-ala ja erilaiset yhdistykset humanistiopiskelijoiden työnantajana.

Ja tästä paikallisesta työelämästä me tosiaan löydettiin myös nää meidän vieraat tähän jaksoon.

Jutta: Meidän kanssa tänään keskustelemassa Itä-Suomen yliopistosta valmistunut Olga Holopainen ja Karjalan Heilin päätoimittaja Hanna Käyhkö. Eli tervetuloa Olga ja Hanna. Kertokaa vähän, keitä te olette ja mistä tulette. Ja kerrotko ensin vaikka Olga omasta taustasta lyhyesti?

Olga Holopainen: Moikka! Kiva ku sai tulla ja osallistua tämmöseen. Olen viime vuonna valmistunut tästä Itä-Suomen yliopistosta ja olen tällä hetkellä Youpret tulkki firmassa tekemässä nyt semmosessa uudessa projektissa, että tuotetaan koulutusmateriaalia sitten meidän tulkeille.

Jutta: Kerrotko Hanna sitten vielä omasta taustasta?

Hanna Käyhkö: Joo. Mä oon siis Hanna Käyhkö, joensuulaisen kaupunkilehti Karjalan Heilin päätoimittaja. Olen tässä nykyisessä toimessani ollu nyt reilun kolme vuotta ja tälläsiä journalistisia töitä ion tehny jo aika pitkään, että 22 uutta tais tulla just tässä keväällä mittariin ja oon siis tämmönen oikein peri joensuulainen ihminen. Opiskellut täällä Itä-Suomen yliopistossa.

Jutta: Joo, kiitos. Sit mennään jakson teemaan ja alotetaan vaikka Olga susta. Et kerrotko, et miten päädyit tonne Youpretille työskentelemään?

Olga: Joo, alunperin kuulin Youpretista, kun oli se Humus-hanke ja sitten joku niistä työntekijöistä kävi sitten puhumassa Youpretistä ja sitten lopulta kirjoitin gradun sinne Youpretille pikatulkkauksesta ja sitten sitä kautta, kun tutustuin siihen firmaan ja ihmisiin, niin sitten tuliki semmonen tilanne, että ne halusi ottaa harjotteluun ja sitten pääsi sinne harjotteluun.

Sinja: Harjottelun. Mistä sä Olga löysit on harjoittelupaikan?

Olga: Käytännössä siinä oli aiempi harjoittelupaikka, mutta se oli päällekkäin sen gradun kanssa, ni sitten käytännössä niinku iha tuli vain sieltä semmonen kysymys, että olisiko kiinnostusta osallistua harjoitteluun.

Sinja: Joo, kiitos. Kerrotko sitte hiukan Hanna siitä Heilistä, et minkälainen harjoittelupaikka se on? Sä oot ilmeisesti ohjannu kuitenkin näitä humanisti harjoittelijoita siellä jonkun verran.

Hanna: Joo, meillä on tosiaan ollu ikään kuin ympäri vuoden harjoittelijoita sekä yliopistolta, että sitte ammattikorkeakoulusta. Ja Heili, kuten varmaan melkein kaikki muutkin maakuntalehdet tai kaupunkilehdet tai paikallislehdet, on semmosia syvään päätyy harjoittelupaikkoja. Eliikä meillä toki opastetaan niinku talon tavoille ja käydään perusasiat läpi, että mitä ne juttuformaattit on ja mitä ne tavoitteet on ja sitte tavallaan... ikään ku käydään läpi yhdessä sitä, että onhan nyt harjoittelija tietoinen siitä, että minkälaisiin tehtäviin hän on tänne tullu. Mut siitä eteenpäin se työ on tosi käytännönläheistä, että siinä niinkun pääsee sitten ihan suoraan tekemään sitä aitoa toimittajan työtä.

Jutta: Joo. Osaatko sanoa yhtään, et kuinka paljon teillä on niinku noin vuosittain harjoittelijoita? Ja keskittykö ne niinku kesäaikaa vai onko yhä ympärivuotisia?

Hanna: No kyllä on siis ollu ympärivuoden. Just tällä hetkellä, nyt maaliskuussa -23, on sellanen poikkeustilannetta, että meil ei oo yhtään harjoittelijaa, mikä on täysin erikoista, koska yleensä meil on niitä ympäri vuoden. En oikein sitä, yritin tässä miettiä just kuumeisesti päässäni, että kuinka meillä nää tiedekunnittain menee, mut kyllä meillä varmaan siis suurin osa on itse asiassa humanistisen tiedekunnan harjoittelijoita ollu. Meillä on tosi paljon suomen kielen, mediakulttuurin, tutkimuksen ja oisko nyt sitte jotaki historian opiskelijoita kanssa ollu. Siitä hirveen vähän puhutaan siitä [naurahtaa] opiskelijan lähtötilanteesta tavalla niinku siitä opintokokonaisuudesta, mistä hän tulee. Että monesti se sit aika nopeesti menee siihen niin kun hänen suhteeseen mediaan ja siihen, että alaan ylipäätään.

Mut että meillä on vuodessa ehkä sellainen 3–5 harjoittelijaa parhaimmillaan, mut kyllä se nyt ehkä enemmän on niinku 2–4, mikä sitten niinku on semmonen toteuma yliopisto-opiskelijoissa.

Jutta: Okei. Joo.

Sinja: Joo. Kerrotko Olga, että millainen kokemus toi harjoittelu tuolla Youpretillä oli? Että minkälaisia odotuksia sulla oli ja mitä sä sait siitä harjoittelusta?

Olga: No käytännössä minulla ei ollu mitään odotuksia, koska se oli aika lailla semmonen uus harjoittelupaikka ja ylipäätään, kun Youpret aika pieni yritys ollu, ainakin vuosi sitten, niin siinä pääs kyllä tekemään vaikka ja mitä asioita. Eettä menin sinne asiakaspalveluun ja sitten käytännössä suoraan hommiin. Että siinä vähän neuvottiin ja vähä autettiin, mut sitte siinä pääs heti kokeilemaan ja näkemään, et millasta se on.

Jutta: Työllistytkö sä suoraan sitten harjoittelun jälkeen vai oliko sulla vielä opintoja? Miten tää sun työura aukeni?

Olga: Työllistyn suoraan siitä sitten harjoittelun jälkeen. Minulla oli se gradu siinä kesällä ja sitte ku sain sen valmiiksi, niin sitten heti pääsin töihin sinne Youpretille.

Sinja: Mistä aiheesta sä sen sun gradun teit?

Olga: Miä tein gradun pikatulkkauksen laadusta, niinku tulkkien näkökulmasta. Et se oli haastattelu tulkkien kanssa ja sitten matskujen kautta sitten tutkiminen.

Sinja: Joo, eli aika käytännönläheinen gradu. Että varmasti ihan sopiva siihen paikkaan. Tuliks se sulle yllätyksenä toi työpaikka, että työllistyit sinne vai oliko siitä puhe sit jo siinä ku menit harjoitteluun?

Olga: No tulihan se yllätyksenä, että ei ollu mitään tietoa, että pääsenkö sinne, et onko tarvetta ja ylipäätään, ku yliopistossa on aika monesti puhuttu, että just humanisti ei välttämättä pääse. Varsinki kuin venäjän kieli ja kääntäminen on

pääaineena ollu, että töitä ei välttämättä ole suoraan, ni tuli kyllä yllätyksenä, että pääsee suoraan töihin siitä.

Sinja: Varmasti ilonen yllätys.

Olga: Kyllä.

Jutta: Nii, puhuit siitä, että Youpret kun on pieni yritys ja tuli se harjoittelupaikka sinne Youpretille vähän yllättäen, niin osaatko yhtään sanoo, että palkkaako Youpret niinku tällä hetkellä esimerkiksi korkeakouluharjoittelijoita? Et oisko mahdollisuus päästä tulkkausharjoitteluun, kääntämisharjoitteluun?

Olga: Siis kyllä palkkaa, että nyt tälläkin hetkellä on kaksi harjoittelijaa ja sitten on tulossa vielä lisää AMKin puolelta kesällä. Että kyllä palkkaa.

Jutta: Joo. Kiva. Kiva kuulla, niin tästä voisit ottaa vaikka tärppejä, kun ettii harjoittelupaikkoja tulevaisuudessakin.

No Hanna, nyt ku ollaan täs kuultu vähän harjoittelun kokemuksista ja tälle entisen harjoittelijan näkökulmasta, ni haluaisitko sä kerto, että minkälaista se harjoittelijan ohjaaminen sitten on?

Hanna: No se kyllä on tosi vaihtelevaa ja se on siinä ehkä sitä palkitsevinta tavallaan näin niinku työnantajan näkökulmasta se, että kun saa niitä uusia ihmisiä sinne ja jotenki sitä nuorten maailmaa taas osaksi sitä meidän aika keski-ikäistä toimitusta. Että se on tosi paljon kiinni siitä, että miten sitte kemiat kohtaa niinku ohjaajan ja ohjattavan välillä. Mutta että onhan se tietysti sit niinku lisätyötä, että siinä omassa arjessa, että täytyy siihen varata aikaa. Riippuen tosi paljon siitä, että mikä tosiaan on siis sen harjoittelijan lähtötaso.

Sinja: Millasia odotuksia sulla on sitte opiskelijoita kohtaan, niitä, jotka tulee tulee tämmöseen toimittaja harjoitteluun? Et onko jotain osaamista vaikka, mitä vaaditaan etukäteen?

Hanna: Ne varmaan mulla on jotenki semmonen henkilökohtainen oletus, että jos ihminen tulee lehteen työharjoittelun, et hänellä ois niinku jonkinlainen käsitys siitä, että mitä ne on niinku ne erilaisissa medioissa julkaistavat jutut. Jotenkin oletan, että ihmisillä on silloin niin kuin jonkunlainen toive ja palo päästä alalle ja sit media-alahan on ollut vuosikymmeniä tosi niinku haluttu työpaikka ja haluttu ala, jonne on tultu erittäin erilaisista taustoista. Ja todella arvokasta myös se, oon tän sanonu monelle harjoittelijallekin, että ihan yhtä arvokasta on myös tajuta se, että tämä ala ei ole minun. Että työharjoittelu voi myös olla ikään kuin se portti siihen, että ihmisellä aukea silmät sen suhteen, että se ei niinkun, että tätä minä en halua. Ja onhan sillä silloin niinku aivan valtava merkitys yksilötasolla. Ja myös sit niinku tavallaan koko

yrittäjien ja sen alan kannalta. Että se voi toimia sellasenaan niinku silmien avaajana puoleen ja toiseen. Kyllähän he tuo siis niinkun hirvittävän väriläiskän sinne toimitukseen, olipa se toimitus minkä kokoinen tahansa.

Sinja: Niin sanoit, että joskus voi harjoittelijat tajuta, että tää ei oookkaa se mun juttu. Ni ajatteletko, että opiskelijoilla on jotain tämmösiä ennakkokäsityksiä tuosta alasta, mitkä ei pidä paikkaansa sitten?

Hanna: Joo, siis oon esimerkiksi kohdennu ihmisiä, jotka on sit sanonu niinku se harjoittelun jälkeen, että en tajunnu, että tässä pitää soittaa vieraille ihmisille puhelimella, en tykkää siitä. Ja kyllähän se nyt silloin on niinku toimittajan työssä tavallaa aikamoinen ongelma, sitten ne omat työtehtävät on varmasti jossain muissa.

Varmaan ainakin tämmönen sosiaalisen median tekeminen on muuttanu sitä sellaista käsitystä siitä, että mitä on niinku tämmönen tiedonhankinta ja mitä kaikkea voi niinku julkaista tällasessa johdetussa journalistisessa organisaatiossa, versus sitte semmoset omat kanavat, jossa voi toimia aika toisella tavalla.

Jutta: Mulla heräs tästä sellainen kysymys, kun oli puhetta äsken siitä, että minkälaisia odotuksia harjoittelijoista on tai minkälaisia odotuksia harjoittelijalle niinkun asetetaan, ku harjoitteluun tullaan. Ni mites Olga, koetko, et pääset harjoittelussa olessa hyödyntämään sitä osaamista, minkä oot yliopistossa opinnoissa kerryttänyt?

Olga: Tavallaan joo ja tavallaa ei, koska yliopistossa on aika pitkälti semmosta akateemista, mitä luennoilla kerrotaan ja kaikki tämmöset tiedot, ja sitten sitä ei välttämättä pääse heti hyödyntämään missään niinku työpaikalla tai harjoittelussa. Että olisi ehkä toivonut silloin, ku opiskellen, että olisi enemmän käytännönläheistä asiaa tunneilla ja jotenkin enemmän semmosta muuta kuin teoreettista ja akateemista tekstin analysointia esimerkiksi.

Sinja: Miten työharjoitteluaikana, niin minkälaista kaikkea osaamista pääsit kerryttämään siellä, mitä yliopistossa sitten ei oo saanu?

Olga: No esimerkiksi kun on tulkkifirma kyseessä, ni sitte niitä tulkkauksia pääsen tekemään ja jos yliopistossa esimerkiksi on kerrottu etätulkkauksen on konferenssitulkkauksia tai simultaanitulkkauksia, niin sitten siellä käytännössä pääsin tutustumaan vähän eri näkökulmalta sitten asiaan. Että on just niinku pikatulkkauksia ja asiat, mitkä liittyy siihen, mistä ei välttämättä just yliopistossa ollenkaan kerrottu. Mut sitten pääsin kuitenkin hyödyntämään kaikki ne asiat, mitä sitten yliopistossa sain.

Sinja: Se on kyl varmasti, että työelämässä tulee sellasia taitoja, mitä ei ehkä saada sitte. Yliopisto on kuitenkin aika teoriapainotteista, et varmaan Hannallaki on kokemusta siitä just, että opiskelijoilla ei ehkä oo sitä käytännön osaamista sitten.

Hanna: Niin. Se tosi paljon riippuu siitä, mistä niinku tavallaa lähtökohdasta tulee. Että oon ohjannut Tampereen yliopiston ja Jyväskylän yliopiston tiedotusopin ja journalistiikan opiskelijoita ja heillähän on hyvin käytännönläheisiä kursseja siellä. Että siellä on niinku uutisen teon kurssi ja niin edelleen, et sit taas heidän ohjaaminen on aika erilaista ja siihen niinku ehkä ne lähtökohtaiset oletuksetkin on sitten aika toisenlaisia.

Mutta täytyy sanoo, että kyllä hyvin pieneltä takamatkalta lähtevät nämä Itä-Suomen yliopiston opiskelijat, että oon tosi iloisesti ollu yllättyny suurimmasta osasta harjottelijoita, että miten niinku nopeesti he ovat saaneet sen tontin haltuun. Ja sit kyllä siinä niinku huomaa semmosen, et se laaja yleissivistys on ihan älyttömän hyvä pohja tähän työhön. Että tavallaan ne speksit saa kyllä äkkiä haltuun. Lähinnä siinä on se, että jotenkin se asenne on oikee ja semmonen niinku halua tehdä sitä. Ja nää on just niitä asioita, jotka monesti selvisii sit siinä [naurahtaa] harjottelussa.

Jutta: Me ollaan täs jonkun verran sivuttu jo sitä, et mitä harjottelijat antaa organisaatiolle ja mitä uutta ne sinne tuo. Mut mielenkiintoinen näkökulma olis myös luoko tällaset harjoittelut verkostoja yliopistoon, että koetko, että niinkun yhteistyö yliopiston kanssa paranee, ku harjoittelijoita palkkaa?

Hanna: Joo, no tuo onkin mielenkiintoinen kysymys. En oo tuota ajatellu. Sanoisin nyt silleen suoralta kädeltä, että ehkä ei. Mutta totta kai se pitää meidät sit vähän niinku semmosessa yliopistomaailmassa kiinni, että ku harjottelijat monesti sit vielä palaa sinne yliopistoon ja tekevät jotain niinku lopputyötään ja ovat siellä aktiivisesti ja sit tavallaan osaavat ehkä sitten ohjata eteenpäin uusia harjoittelijoita työntajalle.

Sinja: No toivoisitko, että ois enemmän yhteistyötä? Et esimerkiks jotaki tämmösiä työelämäkursseja tai jotain tämmöstä?

Hanna: No varmaan silleen, että toivoisin, että ne ei kauheasti minua lisätyöllistäisi [nauraa]. Mutta joo, kyllähän siis kaikenlainen, esimerkiks tälläne kampus-toimittajahan ois kauheen kiva olla. Että yliopisto on niinku täynnä kaikkea loistavia juttuaiheita ja täällä pyörii hirveesti mielenkiintosia ihmisiä ja ylipäätään nuoria. Niinku jotenkin se synergiahyöty kaupunkilehdelle olis aivan valtava, jos me pystyttäis tekemään niinku tiiviimpää yhteistyötä jollain tasolla, mut täällähän sitä nyt ollaan nytki että [naurahtaa].

Sinja: No niinpä. Tää on ihan kivaa, että täällä nykyiset ja entiset yliopistolaiset nyt sitten pääsee kokoontumaan ja juttelemaan näistä asioista.

Jutta: Mun mielestä toi oli ihan ajatus tällaisesta kampus-journalismista, että varmaan jos niinku tällaista toimintaa järjestettäis, ni mä uskoisin, et se myös niinkun... Tavallaan kaikki tällaiset työelämäkokemukset, vähän missä pääsis kiinnittymään niiku

konkreettisiin ja käytännönläheisiin juttuihin, ni vois myös luoda sitä lisäinspiraatio, että myös opiskelijat, ketkä ei vaik tiedä, että journalismi kiinnostaa, ni saattas siit saada ihan uutta potkua tai niinku kokemuksen siitä, et tää vois olla niinkun oma juttu.

Sinja: Me tässä aikasemmin Jutan kanssa keskusteltiin siitä, että miten Itä-Suomessa nää tämmöset harjoittelupaikat tämmöseen asiantuntijan harjotteluun, niin niitä ei kauheesti oo silleen avoimesti tarjolla. Et sit suurin osa niistä on tommosia piilotyöpaikkoja, et pitää ite niinku etsiä ja miettiä, et mihin sitä haluaa ja ehkä sit suhteilla päästä, niinku ehkä vähän Olgallakin on käyny sitte, että on vaan ajautunu semmoseen tiettyyn paikkaan. Ni se ois varmasti tosi hyödyllistä, et ois sellasta yhteistyötä yliopiston kanssa. Niin ehkä näistä harjoittelupaikoistakin tulis sitten tietoa. Niin ois todella niinku hyvä, että opiskelijoita kannustetais tekemään tota harjottelua ja jollain tavalla ehkä vielä, että paikallisesti tulis nää työnantajat sitten esille enemmän myös tuolla yliopistolla, ni ois se kyllä tärkeetä.

Olga: No tähän liittyen just ku entisenä opiskelijana nyt, kun itse pääsin semmosen piilopaikkaan, niinku kysymällä itse, niin sitten just niinku on samaa mieltä. Että olisi kiva jos yritykset niinku mainostais enemmän tai kertois, että hei, että jos on sopiva hetki myöhemmin, niin ota yhteyttä, että niinku mahdollisesti halutaan tehdä jotain yhteistyötä. Niin just niinku Youpret nyt yrittää rohkeammin mainostaa ja kertoo.

Sinja: Joo se on varmasti näin, että Youpret on ehkä semmonen paikka, johon ihmiset ei osaa hakee, kun taas sitte nää tämmöset journalistisen alan paikat varmasti on semmosia, et sinne ehkä on sit enemmän hakijoita. Vai mitä ajattelet Hanna?

Hanna: En tiiä. Nyt on tosi vähä ollu, että tässä voisin vaikka vinkata, että olis kyllä hyvälle harjoittelijalle taas vaikka paikka auki tässä. Että se on tosi vaihtelevaa. Välillä tuntuu, että on niinku... ikään ku tulee vähän niinku jotenki pulsseissa haut, että montakin hakija saattaa olla yhtä aikaa ja sitten taas välillä niinku on todella hiljasta.

Jutta: Must tuntuu, et se vois ehkä hiukan niinkun johtuu myös siitä, että silloin ku se harjoittelu ei ole pakollinen, niin sitä tietoo harjoittelusta... niinku liikaa ei jaeta. Että jos sä satut itse olee kiinnostunu, ni silloin sulle mainostetaan, että hei, et meillä on tällai harjoittelumahdollisuus, asiantuntijat harjoittelussa, niinkun voi saada siihen esim. harjoittelutukea, jolloinka saat siitä harjoittelusta palkkaa, mut sit jos sä ete oli ite siit niinku kiinnostunut tai tietoinen, ni sulle ei sitä välttämättä niinku liika tuoda esiin.

Hanna: Joo. Se on kyllä vähän surullista jotenki, koska siis onhan siitä harjottelusta nyt aivan ilmeinen hyöty. Et olipa se harjottelu nyt miten läheltä sit sitä omaa sydämen alaa, joka tapauksessa siitä on hyötyä.

Jutta: Kyllä.

Olga: No siis just ku Hanna sano sen, et se on ehdottomasti niinku todella tärkeä se, että vaikka sitä just tietoa ei jaeta missään, niin mie koen, et mie oikeasti oon saanu tosi paljon osaamista. Et mie oon päässyt luomaan uusia kontakteja ja sitä kautta ehkä myös ymmärsin, et mitä mie oikeasti haluan tehdä ja sitten just tällä hetkellä, kun teen koulutusprojektia, niin en ajatellu, että kääntäjänä lähti sen tekemään mitään tämmöstä. Että kyllä siinä projektissa ja muissa asioissa pääsee hyödyntämään monia taitoja, mitä on opiskellu ja sit sitä kautta oikeasti rakentamaa sitä omaa uraa.

Sinja: Äsken puhuttiin tossa tosta harjoittelutuesta, eli yliopiston myöntämästä tällasesta tuesta, joka maksetaan siis työnantajalle ja mä ymmärsin, et Olga oot käyny myös tällä harjoittelutuella sen omaan harjoitteluun ja ilmeisesti myös teillä sitte, Hanna, on harjoittelutuella näitä harjoittelijoita.

Hanna: Joo, se on se pääpaino nimenomaan siinä. Mutta sehän ei tietenkään se harjoittelutuki siis kata niitä palkkakuluja, että mun mielestä se on opiskelijalle, yliopisto-opiskelijoille, aika hyvä mahdollisuus se harjoittelutuki. Että jos en vaan saa, niin se kannattaa kyllä hyödyntää.

Jutta: Joo. Mä oon kans huomannu, kun on ite tällä hetkellä siinä tilanteessa, et harjoittelupaikkaa etsiskelen, että kaikki paikathan ei suoranaisesti vaadi sitä harjoittelutukea. Osa harjoittelupaikoista on sit sellasia, että he palkkaa ainoastaan harjoittelutuella, niinku ilmeisesti Youpreet esimerkiks palkkas. Oon kiinnittänyt siihen huomioon, et osa niinkun harjoittelupaikoista vaatii enemmän harjoittelutukea, kun mitä esimerkiksi Itä-Suomen yliopisto myöntää kuukautta kohden. Et sellanekin on ollu uus asia itelle näitä harjoittelukäytäntöjä täs peratessa, että se ei ole sama joka yliopistosta se harjoittelutuki ja ne vaatimukset on erilaiset riippuen harjoittelupaikasta.

Olga: Mut tämäkin on outo asia, koska tätä ei mainosteta mitenkään missään. Tämä on todennäköisesti vaan hiljaista tietoa aika monelle.

Sinja: Niinpä. No tässä se tulee nyt esiin tässä podcastissa, että ainaki sitte tämän kuuntelijat on tietoisia tällaisista asioista.

Mutta totta tosiaan toi kaksi kuukautta ja kokoaikatyö on semmosia vaatimuksia, että yliopisto maksaa sen harjoittelutuen. Niin mitä aattelette Hanna ja Olga siitä, että onko se kaksi kuukautta semmonen sopiva aika niinku harjoittelulle teidän tolla omalla alalla? Että mitä Olga oot tästä mieltä?

Olga: No tavallaan se on ihan sopiva aika nähdä sen oikean työn, mutta itse kokisin, et se vois olla pitempi aika kyllä. Käytännössä siinä se menee nopeasti se kaksi kuukautta ja sitten, jos halua oikeasti nähdä sitä alaa ja onko se sitte niinku oikeasti

oma ala silleen, et sitä halua tehdä jatkossa, niin ehkä jos siinä ois pitempi aika, niin siihen voi tutustua paremmin ja sitte oikeasti nähdä sen.

Jutta: Mitä mieltä Hanna oot?

Hanna: Oon ihan samaa mieltä tuossa. Että se kaksi kuukautta on meillä ollut jonkinlainen normi, mutta välillä on myös ollu kolmen kuukauden harjoitteluita, elikkä heillä on kaksi kuukautta maksettu sitä tukea ja sitten kolmas kuukaus on ikään kuin talon puolesta harjoittelijan palkka maksettu. Ja se oikeestaan se eka kuukaus menee vähän niinku ikään ku askelmerkkien opettelussa ja sit kesällä täytyy myös huomioida se, että lähes kaikilla työpaikoilla vakituinen henkilökunta on lomalla, jollon siellä on niinku todennäköisesti niinku aika kovaa painetta siihen työntekoon ja sitten, että ohjaamista voi olla niinku heikommin. Niin kyllä se todellakin se niinku se kolmeen kuukauteen se harjoitteluajan niinku semmonen lähtökohtainen pidentäminen, niin tekis varmasti kaikille hyvää.

Jutta: Toi on kyllä ihan totta. En ajatellutkaan tässä äsken, että kesäsin pyörii myös lomat ja kun sehän on niinku tämän harjoittelun vaatimus, että taataan sitä ohjausta opiskelijalle, mut se ohjauksen järjestäminen voi myös olla haaste siit kesäsin.

Hanna: No tää on just meillä se tilanne, että meillä aina vaihtuu käytännössä kesän puolivälissä. Koska ei oo mitään mahdollisuutta, että jos on niinku kuuden viikon kesälomat, niinku journalisteilla on, niin se sitten tarkoittaa sitä, että se harjoittelija on vähintäänkin puolet siitä ajasta toisen ihmisen harteilla. Ja se on vähän silleen niinku... ei se nyt varmaan mitään ongelmia oo aiheuttanu kenenkään kohdalla, mutta on se joskus ollu hiukan tylsää. Et jos on kahdeksan viikon harjoittelu ja minä oon ollu nimetty harjoittelu-ohjaaja oon siitä yli puolet poissa, niin kyllä se siitä vähän semmosen torso-olon itselle jättää.

Jutta: Nii varmasti.

Sinja: Mites Olgalla, et miten se sun harjoittelu sijoittu ja koetko, että sait siellä ihan riittävää ohjausta?

Olga: No mie nyt ajattelen, et mie tuli semmoseen ajankohtaan, että siellä tulikin todella paljon erilaisia hommia. Ei välttämättä oo neuvottu tarpeeksi. Et käytännössä se ohjaaja oli eri henkilö, joka sitten perehdytti käytännössä sit siihen. Niin siinä mielessä olisin ehkä kaivannut, että se sama henkilö olisi siinä heti alusta loppuun ja sillei jaksottain just kysymässä, että miten menee.

Sinja: Aattelin, et seuraavana voitais käydä pieni kierros nimittäin läpi siitä nyt, kun ollaan tässä vähän käyty näitä harjoittelun tai tän asiantuntijuutta kehittävän harjoittelun speksejä läpi, että mitä te haluisitte muuttaa? Miten tätä harjoittelua vois

kehittää? Ja miten esim. yliopiston ja sit työelämän yhteistyötä vois kehittää? Jos vaikka Olga ensin vastaat, että mitä aattelet tämmösestä?

Olga: No (- -) [0:25:02] vaikka ja mitä, mutta ehkä enemmän semmosta oikeasti yhteistyötä. Että yritykset kerois, että mihin ne ehkä haluis ottaa ihmisiä harjoitteluun, mitä tehtäviä ne voi antaa, et semmosta, et siinä niinku valmiiks ajatellaan ja mietitään, et mihin tehtäviin semmosia ihmisiä otetaan kuin se, että siinä sit paikan päällä tarkentuu se, et millanen henkilö on tullut ja mitä hommia hänelle annetaan.

Hanna: Joo. Tuo on kyllä hyvä tavallaa, että kenellä se pallo sitten on, että onko se tavallaan niinku työnantajan edustajalla, elikkä niin kuin minulla, vai olisiko se sitten yliopistolla. Ja sitten ehkä yliopiston suuntaan just sitä sellasta niinku ymmärrystä siitä alasta ja että ikään kuin voitais niitä tiettyjä perusjuttuja ehkä käydä läpi. Tarkotan nyt silloin, jos ihmiset opiskelee niinku mediakulttuuria ja viestintää, koska sieltä meille nyt niinku iso osa harjoittelijoista tulee ja se on kuitenkin niinku selkeesti semmonen tätä alaa eniten ronkkiva tieteenala.

Mutta se nyt aivan sitten voin tietysti osoittaa syyttävällä sormella itseänikin, että ehkä meidän pitäis tuolta mediatalojen norsunluutorneista tulla ja [naurahtaa] tulla esittelemään sitä työtä niinku jonnekin luennoille ja tavallaan kertomaan siitä, et minkälaisia harjoittelupaikkoja ja työpaikkoja tällä alalla on.

Jutta: Tossa oli tosiaan puhetta siitä tai aikaisemmin tuli ilmi, että harjoittelu on pakollinen osalle aloista ja osalle, kuten esimerkiks mulle ja Sinjalle tää ei oo pakollinen tää harjoittelu. Niin mitä mieltä ootte siitä, että tulisko tän olla esimerkiks kaikilla humanisteille pakollinen tän asiantuntijaharjoittelun, että kiinnittyis sit mahdollisesti sinne työelämää ja se kokemus työelämästä ei olis vapaaehtoinen, vaan et olis niinkun saatava jotain sieltä ennenku saa ne paperit käteen?

Hanna: Todellakin mun mielestä pitäis olla, ja ei pelkästään humanistille, vaan ihan siis niinku kaikille yliopisto-opiskelijoille, koska se on niin silmiä avaavaa lähtee kohti sitä omaa alaa. Sitten se että se on myös niinku työnantajille kauheen hyvä kurkistusluukku sinne, että minkälaista se on se opiskelijan arki ja mitä sieltä on tulossa niinku tavallaan tulevina vuosina työmarkkinoille.

Sinja: No aivan varmasti. Mites Olga, minkälaiset sun ajatukset oli silloin opintojen aikana, esimerkiks alkuvaiheessa, et olitko tietonen tämmösestä asiantuntijuutta kehittävästä harjoittelusta ja oliko sulla niinku semmonen, et sä menit tavallaan... tai jotenki ajattelit, että haluat mennä sinne harjoitteluun vai et tuliko se vaan tolle yllättäen syliin tuo homma?

Olga: No sillo ku mie aloitin opinnot, niin miä olin aika lailla varma, että koska ei se kuulu meille, se ei oo pakollinen, niin miksi mä menisin mihinkään harjoitteluun, koska

en miä tarvitse semmosta. Mutta sitte ku se tavalla tuli silleen gradun kautta se mahdollisuus, niin kyllä olen niinku... eri paikkaan myös hakenu harjoittelun, koska miä koin, että kyllä mie en niinku itse haluan tutustua paikalliseen yrityksiin ja katsoa nämä kortit myös.

Sinja: Joo. Varmasti se mieli muuttuu siinä opintojen aikana, että itellä on vähän sama kokemus, että siinä ensimmäisenä ja toisena vuonna, nii silloin ehkä ensimmäistä kertaa kuuli siitä, että on edes mahdollista tehdä harjoittelu suomen kielen asiantuntijalinjan opiskelijana ja sitte se vasta konkretisoitu tässä viime vuonna oikeestaan, elikkä kolmantena vuonna, että hei, että täähän mahtuukin mun maisteriopintoihin ja tää ehdottomasti kannattaa, että pääsee jotenkin vähän laittaa jalkaa oven väliin työelämässä.

Jutta: Joo. Ihan samoja tunteja on, kun Sinjalla. Että en kandivaiheessa ite ajatellu koko harjoittelua koskaan, että nyt tälleen nelosvuonna, erityisesti viime syksynä aloin miettimään, et hei, hei vitsi, että tällainen mahdollisuus on ja tämä mahdollisuushan täytyis käyttää ja sit siitä lähtien on ajatellu ja vähän puhunu tän harjoittelun puolestakin ja jakanut tietoisuutta myös muille kanssaopiskelijoille, ketkä ei sit harjoittelusta välttämättä oo kuulukaan tai sen mahdollisuuksista.

Sinja: Itestä ainakin tuntuu just, että täällä Pohjois-Karjalassa, niin tosi vähän on noita paikkoja niinku avoimessa haussa. Eli meillä on toi Jobteaser, jossa sitten voi hakea noita paikkoja. Eli siis työnantajat tarjoaa Jobteaseriin paikkoja, jonne korkeakouluopiskelija voi sitte hakee. Niin aika suppea on se valikoima, että tämä on vähän tämmönen, et suhteilla mennään ja piilotyöpaikkoja täältä kaivellaan. Et siinä mielessä itekki toivois kyllä enemmän sellaista yhteistyötä yliopiston ja sitten tämä on työelämän kanssa.

Hanna: Kauheeta, minkä piston tunsin sydämessäni, koska en usko, että Heilinkään paikat on siellä koskaan olleet. Et enemmän se on just tätä tavallaa, et luottaen siihen, että ne jotka haluaa, tietäjät tietää ja kyllä ne meidät löytää ja sitten vikistään, ku ei ketään kuulu.

Jutta: Mun tietääkseni, täytyy lohduttaa, että tämä Jobteaser-palvelu on myöskin on aika uusi. Siel tulee vastaan paljon harjoittelupaikkoja, mitä et muuten esimerkiks netistä löytämällä, ei tulis vastaa.

Hanna: Joo.

Olga: Eikö siinä välissä ollu Tuudo, et siinä on ollu ne työpaikat.

Jutta: Joo! Tuudossa on itse asiassa ne rekrymessut vai mitkä näiden... Rekrymessut ne mielestäni on. Niin ne on joka kevät tosiaan. Se kans palvelee mun mielestä niin, että siel on niinku ympäri Suomen sitte harjoittelupaikkoja, mut ainakin näin niinkun

humanistiopiskelijana oon todennu sen, että Tuudon siellä rekrymessuilla enemmän painaa niinkun teknillisten alojen työharjoittelupaikat tai sit jotkut, mitkä... totta kai, jos kansainväliset harjoittelut kiinnostaa, niin niitä siel on niinku paljon.

Sinja: Joo ja tietenki yks ongelma tässä on, että sit ku puhutaan tämmösistä generalisteista, humanisteista, niin ehkä kaikki työelämän edustajat ja yritykset ei ehkä niin kun oo hoksanneet sitä, että hei, et meillekin voitaa ottaa harjotteluun humanistiopiskelija. Et tosi monessa paikassa tarvitaan sellasia, et onhan meillä nyt yliopistolla ollut yritysyritystä, esimerkiks Abloyn kanssa, että tämmönen firma, josta ei ehkä heti ajattele, että sinne vois humanistit työllistyä. Niin se on tietenkin vielä semmonen extra ongelma tässä, kun puhutaan humanistien työharjoittelusta.

Jutta: Tästä aiheesta heräski vielä tällänen kysymys, mitä Hanna ja Olga ajattelette, että miten tietoisuutta juurikin tällaisista piilotyöpaikoista vois lisätä, jotka ei esimerkiksi siellä Jobteaserissa tuu vastaan tai muualla?

Hanna: Mulla on jotenkin niin kauhea luotto ollu siihen viidakkorumpuun aina. Että tätä pitää nyt ihan oikeasti miettiä. En osaa tähän nyt niinku vastata, että mikä se oikea kanava ois, mutta että kyllä nyt tässä penkissä kun istun, niin tiedostan sen, että tosi huonoahan meidänkin puolelta on ollu se niinku harjoittelupaikkojen markkinointi ja jotenkin myyminen yliopisto-opiskelijoille. Et ehdottomastihan sitä pitäs siis niinku lisätä. Tietyllä tapaa tehdä ihmisille tietoiseksi se, että tälläsiä on tarjolla.

Sinja: Joo, ehottomasti. Mites Olga sitten? Sulla on tavallaan nyt tässä tämmönen [naurahtaa] hyvä kokemus siitä, että oot ollu harjoittelussa ja päässyt luomaan niitä verkostoja. Niin mitä sä ajattelet, onko se ollu helppoa, vaikeeta se verkostojen luominen sinne työelämään, niinku jos ajattelet sitä opiskeluaikaa? Miten se suju sulla?

Olga: No kyl niinku miun kokemus on sillee, et se oli aika helppoa luoda ne verkostot ja sitten sitä kautta yrittäny myös... no ehkä just koska niitä piilopaikkoja on jonkin verran, ni sitte just niinku Youpret on ollu semmonen, ni sitten on kokenut myös itse, että haluan jatkaa niitten verkostojen luomista sillee, et just että Youpretin palveluja viedä eteenpäin ja kertoo, että tämmönen yritys on ja just niinku yrittäny sitä kautta tehdä, yliopiston kautta esimerkiksi, yhteistyötä.

Sinja: Joo, eli nyt vaan sitte kaikki kuuntelijat tässä, niin voi ruveta hakemaan tonne teijän edustamiin paikkoihin. Et siellä ilmeisesti on tarvetta molemmilla harjoittelijoille.

Jutta: Semmonen olis vielä, tai sellainen juttu olis mielenkiintosta kuulla, et miten te rohkasisitte generalisti humanistii hakemaan paikkaa, joka ei suoraan vastaa sitä omaa koulutusta?

Hanna: Suosittelen katsomaan tätä alaa edelleen hyvin rohkein, avoimin mielin, että täällä on tosi erilaisia työpaikkoja, työtehtäviä ja työllistymismahdollisuuksiakin. Vaikka kieltämättä tietysti ala ei nyt oo sellasessa ruusunpunaisessa auringonnousu maineessa ehkä ollu viime vuosina.

Jutta: Entäs Olga?

Olga: Tässä voi miettiä, ku itse oli just niinku aika lailla... samassa asemassa, että en ajatellu, että hakisin mihinkään ja sitten... Ehkä rohkeasti vaan niinku ehdottaisin hakemaan ja tutustumaan ja vaikka se ei oo heti omaan alan työtä, vaan siinä niinku tehdä muita hommia siinä samalla, mut sitten on kuitenkin se mahdollisuus, että voi sitten jatkaa siinä yrityksessä ja tehdä siinä oman alan töitä.

Sinja: Niinhän se on, että siinä työn aikana sitte oppii ja ehkä se on ihan hedelmällistäki mennä sellaiseen paikkaan, joka ei ihan suoraan vastaa sitä omaa koulutusta välttämättä. Et jos on esimerkiks vaikka hirveä palo ja kiinnostus nyt vaikka niihin toimittajan hommiin, niin kyllähän sä varmaan tekiessä siellä sitte oppii ja siinä saa sit lisää osaamista.

Hanna: Kyllä joo ja siis ylipäätään niin kuin minkä tahansa asiantuntijatehtävän työkokemus, työharjoittelukokemus on plussaa mun nähdäkseni niinku suurimmalle osalle aloista. Että se, että on niinku työharjotellu jossain, mikä sit on vaikka osottautunu, että se ei oo se oma juttu, niin se ei missään nimessä heikennä ihmisen näkymiä työmarkkinoilla. Kannattaa kyllä todellakin hyödyntää se työharjottelu. Musta on siis suorastaan haaskausta, jos [naurahtaa] yliopisto-opiskelijat eivät harjoittele, kun heillä siihen mahdollisuus.

Jutta: Kyllä. Eli tiivistyksenä tästä: Kannattaa siis hakea myös niihin paikkoihin ja myös sellaisiin organisaatioihin, joista ei suoraan aattelis, että tämä on juuri se, mitä minä olen opiskellut tai tämä on, mikä vastaa juuri näitä mun sivuaineen tai pääaineen opintoja. Et sieltä voi löytyä myös jotain yllättävää ja jotain hedelmällistä. Rohkeasti siis vaan hakemaan.

Sinja: Joo. Tää on ollu kyllä tosi hyvä keskustelu, että tässä on nyt tullut esiin tämä, että tarvittais ehkä pikkuisen parempaa yhteistyötä sinne yliopiston ja työelämän niinku välille, että saatas sitte opiskelijoillekin tietoa näistä piilotyöpaikoista.

Jutta: Ja ihan tähän vielä tällänen kysymys. Eli kertokaa joku lyhyt vinkki harjoittelupaikkaa etsivälle opiskelijalle.

Sinja: Viimeiset kannustussanat sieltä.

Olga: Ehkä vaan semmonen niinku rohkeesti... katsomaan, et mitä yrityksiä on. Et jos etsii Joensuusta nii katsomaan, et millasia yrityksiä on tarjolla ylipäätään ja rohkeasti

laittamaan viestiä, ni sieltä voi ja todennäköisesti joku vastaus tulee, että onkin mahdollista hakea johonkin harjotteluun.

Hanna: Joo, tosiaan tuo ehkä tuo rohkeus on se avain sana, mitä itsekin ajattelisin. Että siis sähköpostia ja sit jos siihen ei kuulu vastausta säällisessä ajassa, niin puhelua perään ja jos ei puhelimeen vastata, niin tekstiviestiä perään. Että kyllä ihmisiä niinku saa ja pitää lähestyy.

Ja sitte semmonen niinku yritysten kartoittaminen, niin se on tosi tärkeä mun mielestä. Että yrittää ikään kuin haravoida vähän sen niinku sen oman laatikon ulkopuolelta, että mitä siellä vois olla, minkälaisia aloja ja just muistaen tämä, että niin kuin on todella erilaisia asiantuntijatehtäviä, jossa niinku humanisteilla voi olla hyvinkin paljon annettavaa ja siis sitä ei voi etukäteen tietää, ennen ku siellä on siellä yrityksessä sisällä.

Olga: Nii. Se on todella hyvä, et just sanoit näin, että... tai entisenä opiskelijana myös ajattelee sillee, et ku oon semmonen kynnys lähteä kysymään ja selvittämään, niin se ehkä pitäis poistaa, et sillee et opiskelijat oikeasti niinku lähtis kysymään.

Hanna: Joo, ja se mikä itsekin nyt tässä tuli mieleen, kun on tosi monen alan harjoittelijoita meillekin tarjoutuu, siis erilaisia niinkun markkinointiin ja vaikkapa johonkin toimistotyöhön, HR:ään, ostoreskontraa, kaikkeen tällaseen kysytään harjoittelupaikka. Niin onhan siinä se etu heidän puoleltaan, että vaikka joudun heille sanomaan, että no meillä ei nyt sellaista ole, mutta ja sitten seuraa se, että vinkkaan ainakin 3-4 nimeä, josta kannattaa kysyä. Niin semmonen niinku reipas ote, vaikka kuulostas siltä, että tämä ihminen ei nyt ehkä pysty minua niinkun työharjotteluun ottamaan, niin sitten kysyä, että osaisitko sanoa, että mistä voisין kysyä. Koska sit taas niinkun ihmisillä, jotka ollu vuosia tai vuosikymmeniä työelämässä, niin niillä saattaa olla ihan käsittämätön määrä kontakteja ja sieltä voi pullahtaa niinku nimiä ja yrityksiä ja aloja, joita ei oo välttämättä itse tullut ajatelleeksikaan.

Jutta: Mut tässä vaiheessa haluan nyt sitte kiittää meidän vieraita tästä hyvästä keskustelusta. Eli kiitos Hanna ja Olga, ja kiva että olitte meidän vieraana täällä tänään keskustelemassa asiantuntijaharjoittelusta.

Hanna: Kiitos. Täähän oli oikein hauskaa.

Jutta: Kiitos.

Ja vielä jos jäi jokin mietityttämään asiantuntijuutta kehittävässä harjoittelussa, niin muistathan, että tämän jakson kuvauksesta löytyy työharkkatärppejä.